

21. 11. Světový den filozofie
Den lásky k moudrosti

„Filozofie je zajisté
lékem pro duši.“

Marcus Tullius Cicero

SYMBOLISMUS
KRÁVY

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

SKRYTÝ SMYSL ŽIVOTA

n@ - BULLETIN

Filozofie pro život - č. 120 - 25. listopad 2019

Filozofie, kterou v Nové Akropolis navrhujeme, je způsob života dostupný všem, což znamená uplatňování učení velkých mudrců v praxi.

Kultura je uskutečňování lidských hodnot v životě, čímž se stává aktivní, využívá kvality každého člověka a rozšiřuje obzory.

Dobrovolnictví je plodem vůle vložené do služby ostatním. Neexistuje větší bohatství, než je ochota.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLOMOUC

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostrava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

PhDr. Slavica Kroča, šéfredaktorka

Redakce a grafická úprava:

Eva Bímová

Mgr. Ivana Hurytová,

Martina Flaitingrová,

Mgr. Aleš Gabriel

Vydává Nová Akropolis z. s.

Varšavská 19, 120 00 Praha 2

Tel.: 222 515 152, mail: nova@akropolis.cz

Nová Akropolis se nemusí plně ztotožňovat s obsahem uveřejněných textů, odpovídají za ně výhradně jejich autoři.

© Nová Akropolis z. s.

Všechna práva vyhrazena. Tento bulletin nebo jakákoli jeho část nesmí být reprodukováno v jakékoli formě bez předchozího písemného svolení vydavatele.

www.akropolis.cz

Milí čtenáři,

v životě každého z nás přicházejí okamžiky, kdy hodnotíme cestu, kterou jsme doposud ušli, a na základě získaných zkušeností vybíráme další směr. Může se nám zdát, že řeka našeho života byla někdy až moc divoká a my jsme neudrželi vše plně pod kontrolou, anebo jsme naopak vše prožívali v poklidném rytmu. Ať se nás dotýká jedno nebo druhé, vobou případech je dobré najít si chvíli, abychom prohloubili vnímání sebe sama. Je mnoho hodnot, jež přitom můžeme v sobě odhalit.

S blížícím se koncem roku jsem se zamyslela nad jednou významnou charakteristikou, a tou je vděčnost. Všichni od života něco očekáváme a tiše doufáme, že to, co přijde, nám přinese štěstí. V takové chvíli se vděčnost objevuje přirozeně. Avšak jak posuzujeme situace, které nejsou snadné a jež po nás vyžadují úsilí a překonání sebe sama? Abychom při nich mohli projevit vděčnost, potřebujeme ovládnout svoji nižší přirozenost a pochopit, že to, co se s námi děje, je odrazem toho, co probíhá v Přírodě. Někdy je den zalitý Sluncem a jindy nás bičuje studený vítr, jenž proniká hluboko pod kůži. Vděčnost je vždy spojena s pozorností zahrnující jak nás samotné, tak i okolní svět, ve kterém žijeme. Díky vděčnosti můžeme ocenit dary, jež jsme dostali, jak od života, tak od těch, s nimiž jsme spojeni.

Prosinec je měsícem, kdy se lidé vzájemně setkávají, aby upevnili svá vzájemná pouta a předali si nejrůznější dárky. Zkusme k tomu připojit upřímný výraz vděčnosti, neboť pro někoho to může být ten nejkrásnější dárek, který znamená, že jsme dané osobě věnovali pozornost a že nám na ní záleží.

Eva Bímová

Ředitelka Nové Akropolis v České republice

S ÚSMĚVEM JDE VŠECHNO LÉPE...

Investice

Po návštěvě slavnostního koncertu se manželé vracejí domů. Žena našťavaně říká:

Nemůžu uvěřit, že sousedka má stejný náhrdelník jako já.

Chceš říci, že ti musím koupit další drahý náhrdelník?

To tě vyjde rozhodně levněji než stěhování, zlato!

Vydírání

Synu, dám ti každý den sto korun, pokud budeš cvičit na klavír nejméně dvě hodiny.

To je málo, mami. Sousedé se složili a už mi nabídli dvě stě korun denně, abych nehrál.

PODOBENSTVÍ

Jeden muž přišel k lékaři s velkou bolestí. Lékař mu dal lék, aby mu ulevil, a pozval jej na prohlídku, aby zjistil příčinu jeho trápení. Jakmile se však muži ulevilo, zapomněl na bolest i na lékaře.

Po nějaké době ho ale znovu přivedla do ordinace nesnesitelná bolest. Lékař ho tentokrát poslal nejprve na všechna vyšetření. Zjistil, že má vážnou nemoc, která už v té chvíli byla neléčitelná. Kdyby muž přišel hned po první návštěvě lékaře, ještě by se vyléčit dala...

SYMBOLISMUS KRÁVY

Kráva vždy patřila ke zvířatům vyššího druhu, která žijí v blízkosti člověka a pomáhají mu.

Pro staré národy byla kráva symbolem mateřství, plodnosti a hojnosti, a byla vždy považována za pozitivní symbol. Představovala mateřské, životodárné síly země a pro své rohy a spojení se ženou má lunární aspekt.

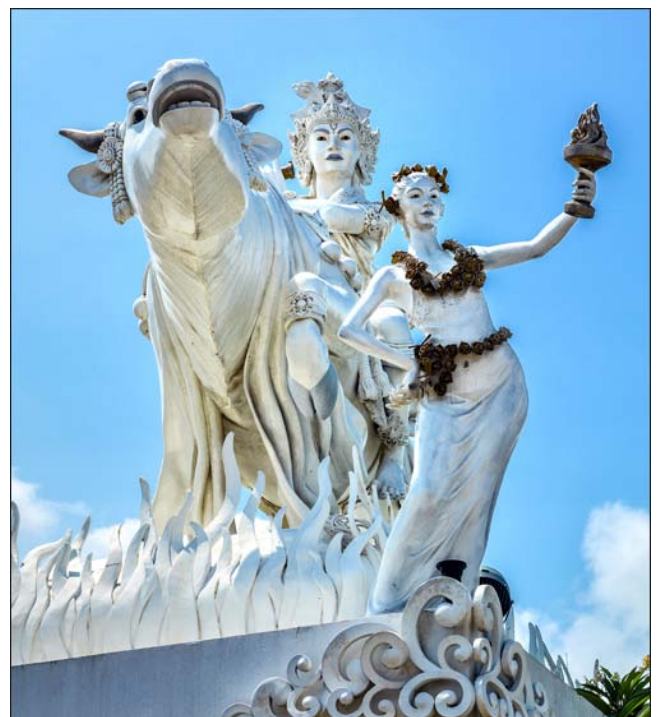
Zatímco býk v Egyptě představoval solární sílu a proud řeky Nil, kráva byla symbolem matky Země a řečiště Nilu a znázorňovala také řečiště univerza. Byla velkou kosmickou dělohou, ve které vznikají všechny věci, vždy ve spojení s ženskou a lunární plodivou silou. Sumerové srovnávali kravské mléko s měsíčním svitem.

S krávou byly v různých civilizacích spojovány různé bohyně, například Hathor v Egyptě, Vák a Prthiví v Indii, Ištar v Babylonii a vyskytuje se i v mytologii mnoha dalších národů.

Ve starém Egyptě se bohyně Hathor zpodobňovala s hlavou krávy nebo s kravskými rohy na hlavě. Rohy symbolizují propast, ze které Slunce za svítání vychází a do níž se za soumraku ponořuje. Jako kojná poskytla své mléko jako prvotní živinu utvářejícímu se univerzu. Byla uctívána v Dendeře. Chrám, který jí byl zasvěcen, se nachází na levém, západním břehu, neboť Hathor je Paní Západu a vládne i mystériím smrti. Jméno Hathor pochází ze spojení Het-Heru neboli Dům Hora. Symbolizuje Kosmickou Krávu, nebeskou dělohu, ve které vzniká Život. Její charakteristiky jako Matky Dárkyně se přenesly do charakteristik většiny ženských božstev egyptského pantheonu. Nazývá se také Paní Sykomory a Smaragdu ze Sinaje. Největší podobnost s bohyní Hathor najdeme u bohyně Isis korunované rohy, které zde představují návrat duše do hmoty.

V Indii uctívali bohyni Vák, ženský aspekt Brahmy, a nazývali ji Krávou hojnosti. Bohyně Aditi je Matka bohů, první forma života a matka Áditjů, sedmi planetárních bohů. Představuje neohraničené nebe, v jehož prostranství sídlí její děti.

Bohyně Prthiví se v podobě krávy objevuje v buddhistických textech a ikonografii. Chrání Gautamu Buddhu a je svědkem jeho osvětlení, neboť podle pálijského kánonu mu pomohla odolat pokušení démona Máry. Pod jménem Ibu Pertiwi je též národním symbolem Indonésie. Podle mýtu o králi jménem Prthu přestala bohyně Země během bezvládní po smrti krále Vény vydávat své plody, a hrozil tak hladomor. Prthu ji našel v podobě krávy, která se před ním postupně skrývala ve všech třech světech. Když ji dostihl, nadojil z ní lidem vše potřebné k obživě, tím bohyni symbolicky znovu oživil a pojmenoval jí Prthiví. Z toho důvodu je považován za jejího otce.

V Indii byly známé posvátné krávy Gó, které představovaly světlo a také řeky a prameny života. Paniové, démoni zrození z mlhy, se pokusili je unést, ale zabránil jim v tom bůh Indra. Pastýřem těchto posvátných krav byl Gautama Buddha.

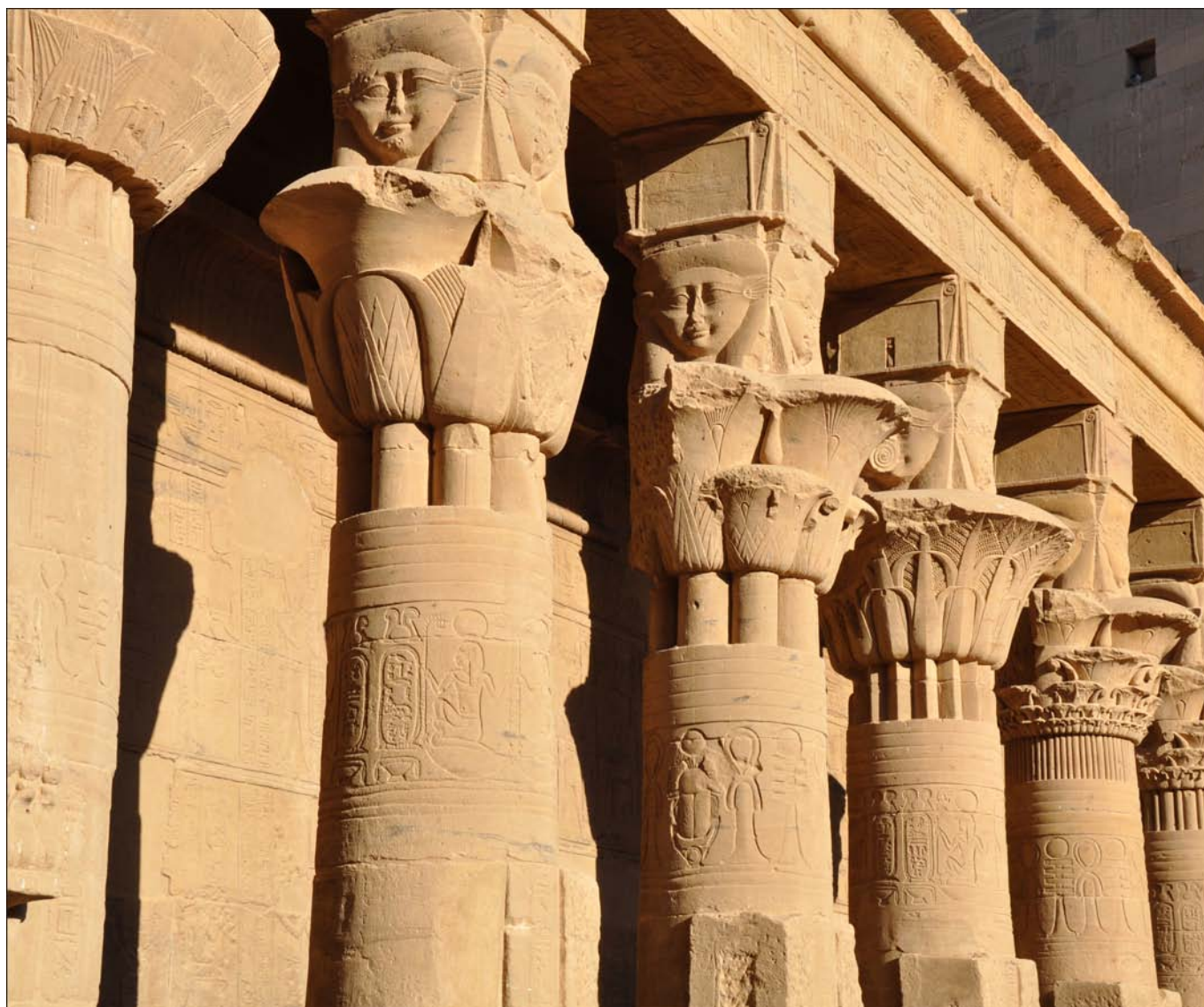
Ištar v Sumeru a Babylonii je androgynní bohyní, uctívali ji ve spojitosti s bojovností i láskou, a jako personifikace Venuše je bohyní úsvitu a soumraku.

V severských mýtech o stvoření světa vylíže kráva Audhumla ze slaného ledu praotce Ásů Búriho a je považována za prvního živého tvora, který vystoupil z propasti Ginnungagap, z počátečního chaosu.

Z řecké mytologie se dochoval mýtus o krásné Íó. Íó byla kněžka bohyně Héry, do níž se

zamiloval vládce bohů Zeus, Héřin manžel, a aby je bohyně Héra neodhalila, ukryl Íó do podoby krávy. Héra to přesto odhalila, přemluvila Dia, aby jí krávu daroval, a nechala ji hlídat stookým pastýřem Argem. Zeus poslal boha Herma, aby pastýře zabil, ale Héra poslala na začarovanou Íó velkého ováda, který ji zahnal až k severozápadnímu moři, které bylo po ní nazváno mořem Jónským. Íó prchala před ovádem na východ a zastavila se až u skály, k níž byl přikován titán Prométheus. Ten jí poradil, aby se uchýlila do Egypta. Na břehu Nilu porodila Epafa, Diova syna, který se později stal prvním egyptským králem, a Íó se dostalo v Egyptě božských poct. Uctívali ji jako bohyni Isis a z jejich potomků se zrodil kmen Danajců.

Hana Hrušková

Generální ředitelka UNESCO Audrey Azoulay při projevu věnovaném poslání filozofie řekla, že je přirozenou potřebou člověka poznávat a pochopit svět. Otázky, které se v člověku objevovaly v minulosti, jsou stále aktuální a týkají se hledání spravedlnosti, míru, morálních hodnot a soužití.

Jak jsme si letos připomněli Světový den filozofie v Nové Akropolis, filozofické škole na klasický způsob?

Uspořádali jsme večery inspirované knihou „Filozofie pro život“ od D. S. Guzmán doprovázené přednáškou, prezentací či recitací úryvků. Součástí programu byla i praktická cvičení ve filozoficko-psychologickém duchu. Některá byla veselá, další nás měla přivést k poznání našich potenciálů jako je pozornost

a imaginace, k důvěře i ke spolupráci. Pokusili jsme se podívat na člověka a jeho problémy s humorem, protože i to je hodnota, které se můžeme prostřednictvím filozofie učit.

Představili jsme také stoického filozofa a císaře Marca Aurelia nejen krátkým filmem, ale především jeho slovy a příklady jeho činů, které se vryly do historie Říma. Další událostí byl Řecký večer plný malých představení ze života filozofů a výuky řeckých kolových tanců.

Věříme, že filozofie není jen teoretickou naukou, ale způsobem života. Může nám pomoci najít odpovědi na zásadní otázky o smyslu života a stejně tak nám může pomoci se rozhodnout v každodenních situacích, překonat mnohé obtíže a strachy a žít svůj život hluboce spolu s těmi, kteří sdílejí podobné hodnoty.

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

... kořeny mnoha dodnes živých pověr sahají až do starověku? V minulém čísle našeho bulletinu jsme psali o věcech, které mají nosit štěstí. V tomto článku se podíváme na kořeny pověr o smůle.

Nejspíš nejrozšířenější je v tomto směru pověra, že smůlu nosí černé kočky. Již před mnoha staletími si lidé černé kočky spojovali kvůli jejich barvě se smrtí a temnotou. Papež Řehoř IX. je ve 13. století označil za satanovy sluhy, ve 14. století se věřilo, že černé kočky přenášejí mor, a v dobách honů na čarodějnice byly pokládány za jejich společnice, nebo dokonce za vtělení ďábla, který doprovází ty, kdo se oddávají černé magii. Negativní asociace spojené s černými kočkami se do dnešních dnů zachovaly právě v pověře, že černé kočky nosí smůlu.

Podle další rozšířené pověry čeká smůla na každého, kdo rozsype sůl. Není jasné, z čeho toto přesvědčení vychází. Jako jedno z možných vysvětlení se nabízí, že sůl bývala dříve velice drahá, a jelikož je prakticky nemožné vrátit ji do slánky všechnu, představovalo její rozsypání nemalou ztrátu. Ať už je však kořen této pověry jakýkoli, prorazila si cestu i na jedno z nejslavnějších výtvarných děl: na *Poslední večeři* Leonarda da Vinci můžeme vidět slánku, kterou svým loktem převrhl Jidáš.

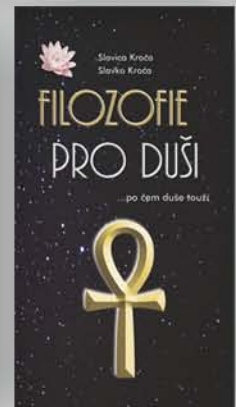
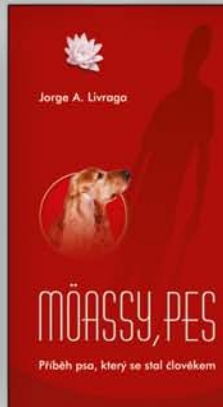
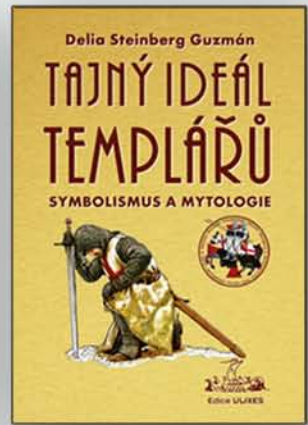
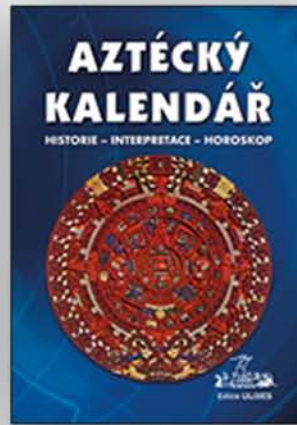
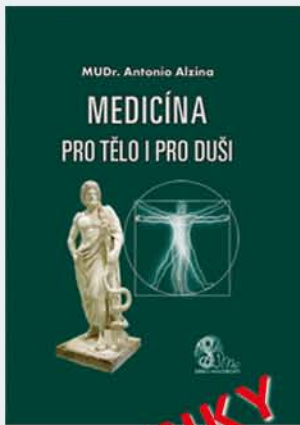
Velmi rozšířené je také přesvědčení, že rozbití zrcadla přináší sedm let smůly. To vychází ze starodávné víry, že v zrcadle se odráží i naše duše, a rozbití zrcadla tedy znamená zmrzačení duše, která se plně uzdraví až po sedmi letech.

Zejména v anglosaských zemích mnoho lidí věří, že projít pod žebříkem přináší neštěstí. I tato pověra vychází ze starověku, kdy mnoho národů pokládalo trojku za posvátné číslo, a tak mnohá náboženství mezi nimiž je i křesťanství, má svou nejsvětější trojici. Žebřík opřený o zeď vytváří trojúhelník, symbol čísla tři, a projít tímto trojúhelníkem znamená narušit něco posvátného, což nemůže přinést nic dobrého. Jiné vysvětlení této pověry říká, že pod žebříky se zdržují duše zločinců, což může mít původ v tom, že po žebřících stoupali odsouzenci na šibenici.

Některé pověry mají zcela prozaické vysvětlení. Například, pokud se pohybujete v divadelním prostředí, možná jste se setkali s tvrzením, že pískat na jevišti nosí smůlu. Pískání se skutečně nemuselo vyplatit, protože byly doby, kdy se technici manipulující s kulisami domlouvali pískanými signály. Pokud je někdo vlastním pískáním zmátl, mohlo dojít ke spuštění některé z kulis na nečekané místo a vzhledem k tomu, že některé kulisy bývají velmi těžké a spouštějí se z nemalé výšky, mohlo to přinést skutečně velké neštěstí.

Podobně praktický význam mají i některé pověry vztahující se k Vánocům. Během Štědrého dne by například hospodyně neměly zametat nebo práť prádlo, jinak je v dalším roce čeká neštěstí. Smysl podobných varování byl, aby se lidé během svátků odtrhli od svých každodenních povinností a věnovali se raději rozjímání.

KRÁSNÉ VÁNOCE S KRÁSNÝM DÁRKEM

NOVINKY

KNIHY A REPRODUKCE ARCHEOLOGICKÝCH NÁLEZŮ Z CELÉHO SVĚTA

V našich sídlech nebo na www.vecnakrasa.cz

SKRYTÝ SMYSL ŽIVOTA

Text je přepisem přednášky, která se konala v říjnu roku 1987 v Madridu.

Filozofové se vždy zajímali o život a jeho různé aspekty; zda život pokračuje, zda existuje smrt, co nastane poté, když opustíme jeviště tohoto světa...

A mě osobně vždy velmi udivovalo to, že v právě přítomném okamžiku je tolik milionů lidí odsouzeno k smrti. Všichni musíme zemřít. Někdy si pod vlivem poněkud materialistických znaků tohoto historického okamžiku myslíme, že je lépe o tom ani nepřemýšlet. Vždy věříme, že se to stane někomu jinému, i když je zjevné, že všichni se rodíme, žijeme a musíme zemřít.

Mou pozornost jako filozofa a jako člověka silně upoutalo, že není patrný hlubší zájem o to, co je život a jaký má smysl. Některé věci, jako jsou problémy politické či ekonomické, totiž postihují jen některé lidi a jiné ne, ale existuje i jistý společný problém, a to, že všichni zemřeme. Proto mě jako filozofa a jako člověka překvapuje, že je tolik milionů lidí, kteří se nesnaží upřímně ptát sami sebe ani velkých pramenů starověké moudrosti ani velkých myslitelů současnosti, co za tím vším je.

Dnes už víme, že všechny věci jsou v jistém smyslu živé. Dříve se rozlišovalo organické od anorganického, a když se dnes mluví o chemii, dál se říká, že je organická a anorganická. Pokud se nás tedy někdo zeptá, řekneme, že pes, kočka a člověk jsou živé bytosti, ale okno nebo kus dřeva ne. Proč?

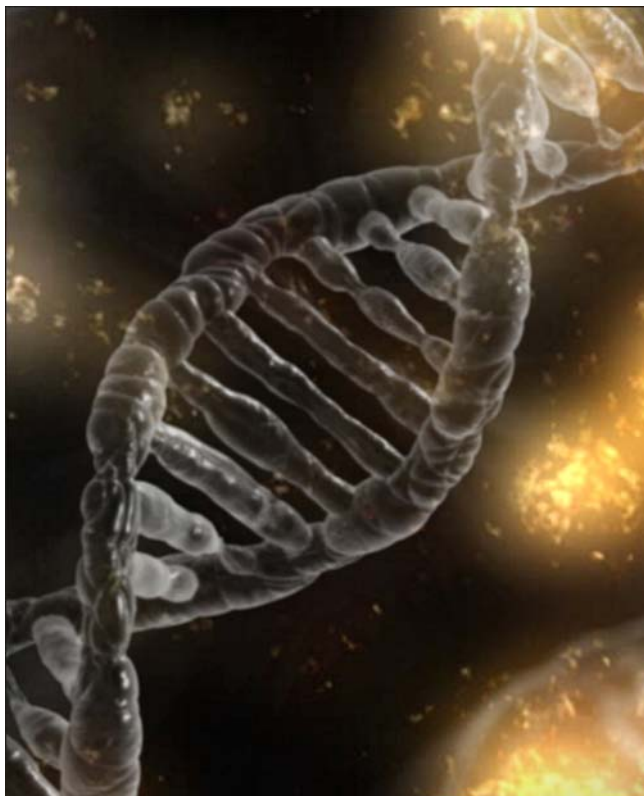
Nynější výzkumy, jež jsou výsledkem dlouhodobého úsilí, nás učí, že základem složení

všech věcí a všech bytostí jsou společné prvky: vztahy chemické, fyzikální, tepelné, elektrické, magnetické a mnohé jiné.

Vím, že je velmi obtížné říci, kde se život nachází a kde ne. Kočka se nám zdá živá, protože když ji hladíme, přede, a když ji treskáme, tak vríská. Ale když uhodíme do dřeva, také vzniká zvuk...; jako například zvuk, který vznikne při úderu tohoto starého etruského prstenu o dřevo. Takový zvuk je hlasem dřeva. A kdyby se toto dřevo ohnulo nebo zlomilo, udělalo by „prask“ a toto „prask“ je smrtelný výkřik bytosti, která umírá. Z filozofického hlediska nelze odlišit, co je živé a co není.

Klasická filozofie nás učí nepracovat s absolutními věcmi: v tomto světě je vše relativní. Tady neexistují absolutně velké ani absolutně malé věci. Neexistuje černé ani bílé. Neexistuje nic, co by mělo absolutní charakteristiky. V projeveném světě jsou všechny věci relativní. Nyní mluvím, říkám vám jistá slova, ale před patnácti či dvaceti minutami jsem nemluvil a za půl hodiny už zase mluvit nebudu. Jsou to jednoduše momentální činnosti, které si nesmíme plést s podstatou věcí.

Věc není zlá ani dobrá sama o sobě, ale kvůli tomu, k čemu se používá. Například nůž v rukou zabijáků a útočníků, kteří se potulují po ulicích, je nástrojem smrti a násilí, ale v rukou chirurga je věcí dobra a spásy. Je tedy nůž dobrý, nebo špatný? Je to relativní. Je toto pódium velké, nebo malé? Pokud ho srovnáme s mravencem, je obrovské, ale pokud ho srovnáme s celým Madridem, je nepatrné. V rámci vesmíru by nemělo žádnou velikost ani dobu trvání.

Jestliže začneme posuzovat životní otázky z tohoto pohledu, dojdeme pravděpodobně k závěru, že nejsou sice dokonalé, ale jsou lidské a pomáhají nám žít. A právě zde vzniká první problém: co je to život? Vlastnosti, které jsme přiřadili živým bytostem, jsou vlastnosti živých bytostí, ale ne života samotného.

Platon rozlišuje krásu a krásné věci. Představme si park. Vidíme v něm nějakou sochu, nějakého člověka a říkáme, že tento park, tato socha, tento člověk jsou krásní. Proč? Protože se podílejí na esenci krásy. Jinými slovy, krása je esence, je to Jsoucnost stojící mimo veškeré projevy; v projevech se pouze odráží a my ji prostřednictvím nich odhalujeme, i když nám uniká z rukou jako písek a čím více ho tiskneme, tím více ho uniká.

Z toho tedy můžeme odvodit, že vše, co nás obklopuje, je živé.

Samotný život se podle starých filozofů projevuje jako činnost, jako pás činnosti. Říkáme, že všechno, co se nachází uvnitř toho pásu, je živé, a co do pásu činnosti nezasahuje, žije jiným životem, který někdy nedokážeme přesně chápat.

Pokud existuje Bůh, pokud existují Bohové, jsou živí, ale žijí v jiné dimenzi, odlišné od té, v níž se nacházíme my. Mají jiný stupeň vědomí a také jiný běh času. I čas je velmi relativní. Pro nějaký malý hmyz znamená několik hodin celý život. Pro hvězdu je náš lidský život pouhý okamžik. Proto je měření času velmi relativní. A mezi těmito relativitami bychom měli najít skrytý smysl života.

Co je to život? Proč existuje? A dál: co nám život umožňuje? Jak se projevuje? Mluví o tom různé nauky, různá učení.

Materialistické teorie tvrdí, že život vznikl náhodou, že střet jistých elementů bez života, které se dostaly spolu do styku, vyvolal jiskru života a tato jiskra stále trvá.

Z filozofického hlediska tato teorie zjevně příliš neobstojí, protože... co uvádí do pohybu náhodu? Mohli bychom odpovědět, že nic, ale... je možné, aby nic uvádělo do pohybu něco? To možné není. Každá věc, která se pohybuje, potřebuje motor, něco, co ji uvede do pohybu, i kdyby to měl být motor jako u Aristotela, který ho považoval za nehybný ve srovnání se všemi věcmi, které jsou v pohybu. Neboť i poměry rychlostí jsou velmi relativní.

Na druhou stranu, náboženská víra nám přináší představu vyšší kosmické Bytosti, často zosobňované, která dala svým stvořením život. Ale... kdo stvořil tuto Bytost, Boha nebo Bohy, ať už tomu chceme říkat jakkoli? Tento poznatek je naší myslí velmi těžké pojmout.

Moji staří učitelé mi předali jedno učení a jsem přesvědčen, že by se hodilo nám všem: představme si, že naše mysl, naše konkrétní mysl, ne ta nejvyšší, je jakýsi šálek či naběračka. Jestliže tuto naběračku ponoříme do nádoby s vodou, nabereme krychlový decimetr vody, a jestli ji ponoříme do Tichého oceánu, nabereme také krychlový decimetr vody. Jinými slovy, problém nespočívá v tom, do čeho ponoříme svou otázku, abychom

získali odpověď, nýbrž v tom, abychom zvětšili pole svého vědomí a mohli získávat stále více, chápat stále více; a to už je práce, která závisí na každém z nás.

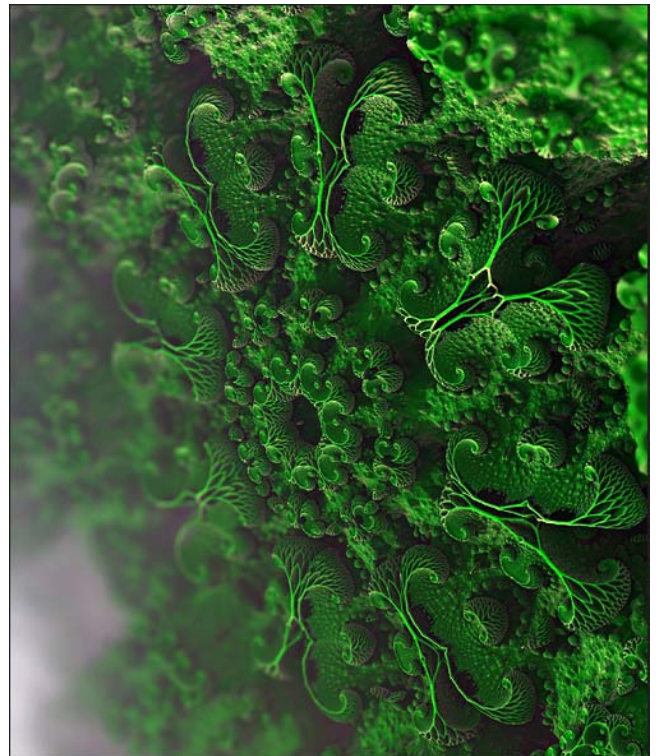
Akropolitánská filozofie nabízí individuální růst nezávisle na tom, že se můžeme scházet, abychom byli spolu, abychom spolu mluvili, účastnili se nějaké vědecké či literární práce, anebo jako právě teď, abychom si vyslechli téměř neformální povídání nazvané přednáška. Za tím vším je ale to, že každý z vás hledá a nalézá sám sebe a své vlastní problémy.

Pouze nalezení sebe sama vám přinese vnitřní jistotu, kterou potřebujete. Všechno ostatní je taková nebo jiná víra, a tím nemyslím pouze víru náboženskou.

Materialisté se vysmívají existenci přírodních duchů, andělů nebo bohů. A jaký je jejich argument? Že je nikdy neviděli. Na to má filozofie jednoduchou odpověď: viděli jste někdy atom? Změřili jste někdy vzdálenost mezi Zemí a Měsícem? Byli jste někdy v Japonsku? Mohl bych tedy také zpochybnit existenci atomů, vzdálenost mezi Zemí a Měsícem nebo opravdovost Japonska.

Všeobecně, až na výjimky, nikdo z nás nemá osobní a přímou zkušenost s těmito věcmi. Prostě jim věříme, uznáváme je, jako uznáváme existenci Tróje. Není tedy tak těžké přijmout hypotézu o existenci inteligentních, i když neviditelných bytostí, které jistým způsobem ovlivňují život, přestože je nevidíme.

Člověk z karolínské doby také nikdy neviděl mikroby ani žádný druh bakterií, a přesto v té době nákazy zachvacovaly celou Evropu a existovaly navzdory tomu, že nebyly vidět. Možná existují i bytosti, které uvádějí do pohybu nebo ovládají sílu života, i když my je nevnímáme přímo, ale na základě důsledků jejich působení, protože všeobecně všechno vnímáme prostřednictvím důsledků. Pokud nyní pustím tento mikrofon, spadne. A viděli jste přítom zákon gravitace? Ne, viděli jste mikrofon, který spadl, nic víc. Hmota země,

mnohem větší než hmota mikrofonu, způsobila, že spadl. Viděli jsme důsledek přírodního zákona, ale neviděli jsme samotný zákon.

To, co my ze života vidíme, jsou vnější projevy. Rozvineme-li dál tuto myšlenku, kdo nás může ujistit, že jsme neexistovali dříve, než jsme se objevili na této úrovni, a že nebudeme existovat i poté, když tu již nebudeme? Z logického hlediska, z filozofického hlediska nemůžeme nijak popřít existenci nepřetržitého života, proudu, který se projevuje neustále.

Někdo si může myslet, že to vše má omezené trvání v délce tisíců a tisíců let. Možná, ale pro nás je to věčnost. Jako když staré knihy mluví o manvantarách a pralajách: pro nás jsou věčností, i když nějaké skutečné či domnělé číslo vymezuje jejich trvání.

Starodávni lidé věřili, že všechny projevené věci se nacházejí uvnitř Makrobia, obrovské živé bytosti. Indové mu říkali Brahma, který se probouzí a usíná, probouzí a usíná... Stejný příběh existuje i na Západě v podobě mýtu o Králi světa, který se také v jistém období probouzí a v jiném usíná. Jak je vidět, existuje něco souvislého, co vidíme jako nesouvislé,

protože se zaměřujeme jen na jeden nebo druhý bod.

Proto starodávni filozofové říkali, že celý vesmír není žádná náhoda, ale obrovská živá bytost. I platonikové a neoplatonikové mluvili o té obrovské živé bytosti, jejíž částí je vesmír a která se z filozofického hlediska ve srovnání s naším tělem skládá z orgánů, tkání či buněk. A tak galaxie, slunce a planety ve vesmíru jsou pouze vitálními částmi této velké bytosti, která se pohybuje, která odněkud přišla a někam směřuje.

Pokud se zbavíme svých předsudků, uvidíme, že všechny věci jsou v pohybu. Procestoval jsem egyptské pouště a jiná místa, kde již tisíce a tisíce let přetrvávají velkolepé stavby. Když se k nim přibližujeme, vypadají z dálky stále jako živé, jako by z nich měli vyjít kněží a pozdravit nás, jako by se Amonovy vějíře měly znovu otevřít. Čím více se však přibližujeme, tím více si uvědomujeme, že to všechno je písek, že kámen je rozpuštěný, že se sloupy opírají jeden o druhý,

aby nespady... Ten starý chrám je ale živý, narodil se tehdy, když se osekávaly jeho kameny, když se stavěly sloupy a vytvářely na nich rytiny; je to Karnacký chrám, snad největší chrám na světě. Tento chrám byl plánován především na základě potřeb teologických, politických, sociálních – nebo ať už je nazveme jakkoli. Různí odborníci byli pověřeni tím, aby našli nejvhodnější kámen na jeho výstavbu. Na zemi se vymezil obvod, kde měl být postaven, a musel odrážet míry nebeské, aby pozemské symboly odpovídaly nebeským tělesům a aby chrám byl mostem mezi nebem a zemí. Byl proveden astronomicko-astrologický výzkum.

Tento velký chrám, který se dál a dál rozšiřoval až do ramessovské a postramessovské doby, sloužil dlouho, ale pomalu začal jevit známky opotřebování a byl opuštěn, rozbíjen a ničen.

Vesmír, ať už podle současných teorií o velkém třesku, nebo podle starých náboženských teorií, které tvrdí, že vznikl z jedné části tváře Brahmy anebo že ho stvořil jistý bůh, měl kdysi také svůj počátek. Vesmír je v pohybu.

Starodávni lidé si mysleli – a my filozofové to můžeme na základě svých úvah potvrdit – že existuje to, čemu Indové říkali sádhana, smysl života, protože ho lze nalézt ve všech živých bytostech.

Pokaždé doporučuji svým posluchačům, aby pozorovali oheň a vodu: vylijeme-li kdekoli trochu vody, začne stékat dolů nebo se rozlékat do šířky; vlastní jakousi moudrost, něco hledá, někam směřuje, teče dál a nezastavuje se. Pokud nemůže téci přímo, zatáčí, vytváří zákruty, obtéká kameny a hory, až nevyhnutelně dorazí k moři. A co se stane, když dorazí k moři? Teplem se voda odpařuje, a vznikají mraky. Mraky plují ve vzduchu, až se v určitém okamžiku přemění na déšť, který padá dolů. A znovu je tu voda, a když dopadne na zem, bude opět hledat cestu k moři. A jestli voda vlastní tuto moudrost, že dokáže žít, hledat, nalézat, stoupat vzhůru

a znovu se vracet s novými zkušenostmi, aby ukončila tento cyklus, proč by stejné zákony života neměly řídit i nás? Jestliže se dokonce i naše tělo z větší části skládá z vody, proč by nehledalo stejný cíl a proč by naše duše, jak říká Plótinos, také nesměřovala k duši světa, do jisté úrovně, do jisté vibrace, kde se bude cítit pohodlněji nežli zde?

Nepodobá se to inkarnaci a dezinkarnaci, rození a umírání? Když se rodíme, je to jako mrak, který jistým způsobem zhušťuje naše duše do kapiček. Každý z nás je jednou kapkou a tyto kapky se scházejí, putují spolu, všichni společně tvoříme společnost, uzavíráme sňatky, vytváříme skupiny, dokud nenadejde okamžik, kdy se vlijeme do moře, v němž se zdánlivě rozpustíme. A snad existuje nějaká kosmická síla, která nás znovu zvedne a přemění na duše, jež opět sestoupí na zem.

To, co nyní vykládám, je logická možnost, ale ve starověku to bylo považováno za nevyvratitelnou pravdu. Jedna velmi stará hypotéza tvrdí, že to všechno má jistý důvod, protože kdyby tomu tak nebylo, nemyslíte, že život by byl nesmírně krutý? Bylo by to všechno opravdu bláznovství. Představte si: postaví nás na jeviště světa ve Španělsku, v Tanzánii nebo kdekoli jinde, kde jsme se narodili. Objevíme se, jsme malé děti, říkají nám, že to je maminka, tatínek, tetička, babička, vodí nás do školy, studujeme, žijeme, milujeme, nenávidíme, máme různé potíže, a když se naučíme žít, stejná ruka, která nás přinesla, nás začne vytahovat pryč ze života. Když máme nejvíce zkušeností, když dokážeme skutečně zvládat věci, pak nás odstraní a my odcházíme pryč.

Kdyby to všechno nemělo nějaký smysl, kdyby to nemělo pokračování, svět by byl bláznivý.

Pozorujte nějakou docela obyčejnou rostlinu, kterou máte doma, a zjistíte, s jakou inteligencí byla navržena. Dnes se mluví o solárních panelech a využívání slunečního světla. Ano, ale solární panely existovaly už v době

prvohor, aby se využilo sluneční světlo: byly to listy rostlin. Listy rostlin využívají sluneční světlo pro fotosyntézu. Kromě toho díky kapilaritě (což fyzikové odhalili před nějakými sto lety) dokáží rostliny to, že jejich životní šťávy směřují od kořenů k listům, obnovují se a znovu sestupují ke kořenům. Jinými slovy, všechno je podivuhodně a skvěle vymyšleno. Podívejme se nyní na nějaké zvíře, například na pantera nebo tygra. Proč je tygr pruhovaný a proč má brazilský panter na sobě skvrny? Tygr je pruhovaný, protože žije mezi bambusy, a takto se maskuje, což ho dělá prakticky neviditelným. Brazilský panter má skvrny, protože žije v pralese, kde jsou květy a listy, a mezi těmito květy a listy různých tmavých a zlatavých barev splývá s okolím.

To vše vypovídá o tom, že existují i jiné inteligence než ta naše, které vymýšlejí nebo vymyslely archetypy, jež řídí rostliny a zvířata. A co řeknete například o minerálech? Viděli jste, jak dokonale jsou navrženy skály, kameny či krystaly; snad ještě lépe než Velká pyramida? A jak je možné, že příroda vytvořila z jediné látky, uhlíku, černý grafit i průsvitný diamant? To ukazuje, že v celé přírodě existuje myšlení, které nás řídí, že vše je dokonale vymyšleno.

To nebo Ten, kdo vymyslel, že se améba pohybuje tak zvláštním způsobem, že ptáci mají duté kosti, aby byli lehčí a mohli létat; kdo navrhl rybám šupiny, aby mohly snáze pronikat vodou, a vybavil je plovacím měchýřem, aby mohly stoupat a klesat jako dnešní ponorky; proč by tedy ten, kdo to všechno vymyslel, nevymyslel také naše uspořádání, a to nejen fyzické, ale i psychické a mentální a koneckonců i náš cíl?

Proč věřit tomu, že se tato kosmická inteligence zaobírá rostlinami, zvířaty a minerály a nemyslí na nás, lidi, i když jsme také živé bytosti? Život existuje a Někdo ho kvůli něčemu dokonale vymyslel a propočítal. Proč? Proč se vynaložilo tolik intenzivního přemýšlení, aby všechny věci získaly tak krásný soulad? Musí to být k něčemu dobré. Nikdo nestaví most, po němž by nikdo nechoďil. Nikdo nestaví loď, když není, kdo v ní bude plout. Nikdo nevyrábí židli, když není, kdo by na ní seděl. Je zjevné, že naše základní struktura a struktura přírody byly k něčemu vytvořeny, aby byly využity něčím, co bude trvat déle než samotná věc, něčím, co je

dokáže použít. A to něco, co je bude používat, my, filozofové, nazýváme Duše, Duch, jenž prostupuje věcmi.

Jelikož jsme uvrženi do tohoto žaláře z masa, do svých ekonomických, rodinných a existenčních problémů, je někdy samozřejmě velmi těžké přemýšlet o těchto otázkách. Vzpomínám si na úryvek z knihy Ovidia *Nasa Umění milovat*, který na mne velmi zapůsobil, když jsem ho četl poprvé. Jak víte, Ovidius byl velký básník z dob císaře Augusta a často hodně hýřil. Rád si v noci vyšel se ženami, rád pil, chodil spát velmi pozdě (lépe řečeno brzo ráno, když už vycházelo Slunce)... Ale kromě toho všeho to byl Ovidius. Vypráví, mimo jiné, co se mu stalo s jednou z jeho milenek, pro niž vymyslel jméno (v těch dávných dobách bylo otázkou cti neuvádět jména dam, ale vymýšlet si je; byl to dobrý zvyk). Říkal jí Korina a neví se, která z žen to byla. Ovidius vypráví, že při jisté příležitosti se dostavil do Korinina paláce, do paláce dámy z vysoké římské společnosti, která vlastnila úžasné poklady, například papouška dovezeného snad z Indie, který uměl mluvit. Papoušek opakoval všechno, co mu říkala, odpovídal, mluvil s ní a byl její dobrý kamarád. Když Ovidius přišel do paláce, uviděl uplakanou Korinu, jak drží papouška, který vypadal jako mrtvý. Papoušek jí ležel na ruce a Korina plakala. Ovidius se jí ptal: „Proč pláčeš, Korino?“ A ona odpověděla: „Vzpomínáš si na toho papouška, který s námi mluvil, který opakoval všechna naše milostná slůvka, naše písně, který byl naším krásným skvostem, zeleným jako smaragd? Dnes je z něj hromádka peří, nic víc. Kde je ten papoušek? Co se s ním stalo? Proč věci mají svůj konec?“ Ovidius se jí pokusil utěšit, zasvětit ji do věcí, o nichž Korina nic nevěděla, a řekl jí: „Musíš vědět, Korino, že existuje nebe, kde jsou lidé, ale že existuje i nebe pro zvířata. A mezi lidmi a zvířaty je úzký pás, kde se nacházejí ta nejlepší zvířata, která dokonce umí mluvit na lidi a opakovat jejich slova, a právě tam se těší z toho, že si připomínají hlasy svých pánů. Pak se znovu vrací na zem, aby doprovázela lidi.“ Korina s pláčem řekla: „Ne, nepovídej mi o tom; mám tady

jen hromádku zeleného peří, už to není můj papoušek a nikdy nebude.“ A v tom papoušek z posledních sil před smrtí zvedl hlavičku, podíval se na Korinu a řekl: „Korino, Korino, smrt neexistuje.“

Je velmi hezké nacházet tyto starodávné příklady. Je velmi hezké myslet si, že někdy zvířata, rostliny či stromy umírají v klidu, protože vlastní poznání, které jsme my ztratili, když jsme přeintelektualizovali náš život. Ztratili jsme poznatky o své vlastní věčnosti, ztratili jsme poznatky o svém vlastním vnitřním životě, ztratili jsme poznatky o své vlastní nesmrtelné duši.

Dnes musíme tyto poznatky znovu získat, protože navzdory našemu technickému pokroku jsme v nitru někdy smutní. A navzdory tomu, že žijeme ve velkoměstech, že jsme mezi lidmi, že s nimi můžeme mluvit, číst noviny, dívat se na televizi nebo poslouchat rozhlas, se někdy cítíme velmi osamělí, strašně osamělí. Někdy bychom si přáli, aby nám někdo řekl něco takového, co říkal ten papoušek

o smrti, že neexistuje, že život má smysl, že má směr. A je zřejmé, že ho má.

Pokud uvidíte šíp letící vzduchem, nepomyšlíte si, že vyšel z luku a že míří k terči? My vidíme z celého života šíp letící vzduchem, a ten šíp vystřelil božský lukostřelec. Kdysi jsme byli za doprovodu nepostřehnutelného zvuku vystřeleni do času a prostoru, ale jednou dorazíme k terči, dorazíme na nějaké místo. Celý náš život má smysl; smysl mají naše radosti, protože nám dávají sílu dál žít, a smysl mají i naše bolesti a slzy, protože nám umožňují sbírat zkušenosti, dělají nás o něco moudřejšími a snad i lepšimi.

Ti, kteří se spolu smáli, vědí, jak je to dobré pro nadšení, a ti, kteří spolu plakali, vědí, jak je to dobré pro sblížení duší. Protože v tomto životě a v této přírodě nic není skutečně zlého, všechno je ve svém skrytém smyslu dobré.

Prof. Jorge A. Livraga
Zakladatel Mezinárodní organizace
Nová Akropolis

KURZ SROVNÁVACÍ FILOZOFIE A PSYCHOLOGIE VÝCHODU A ZÁPADU

Tento kurz nabízí přehled nejvýznamnějších základních poznatků o člověku, univerzu, životě a společnosti, které nám zanechaly civilizace Východu i Západu.

PROČ JE KURZ UŽITEČNÝ?

- Abychom lépe poznali sebe sama: etické otázky jednotlivce;
- Abychom do svého života vložili hloubku a nadčasovost;
- Abychom pochopili okolnosti, v nichž žijeme: hledání spravedlnosti ve společnosti, soužití mezi lidmi;
- Abychom byli hlavními tvůrci lepší budoucnosti: význam dějin pro pochopení současnosti a toho jak dnes žít a aktivně vytvářet budoucnost.

Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející důležité schopnosti člověka inspirovaná probíranými tématy.

TÉMATA KURZU

ČLOVĚK SÁM SE SEBOU - ZÁHADA ŽIVOTA

ČLOVĚK A JEHO PŘIROZENOST

TISÍCILETÁ INDIE

MOUDROST TIBETU

BUDDHISMUS

ČÍNA

EGYPT

ARISTOTELES

NEOPLATONIKOVÉ

ČLOVĚK A SPOLEČNOST - ČLOVĚK A SOUŽITÍ

PLATONSKÁ TRADICE

ŘÍM A OBČANÉ SVĚTA

FORMY USPOŘÁDÁNÍ SPOLEČNOSTI

ČLOVĚK V PRŮBĚHU DĚJIN - MÝTUS A DĚJINY

STARODÁVNÉ VĚDY

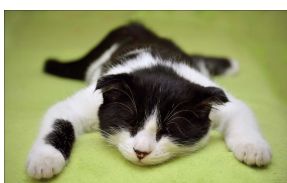
www.akropolis.cz

KURZ FILOZOFIE A PSYCHOLOGIE VÝCHODU A ZÁPADU

Kurz 13 x 2 hodiny

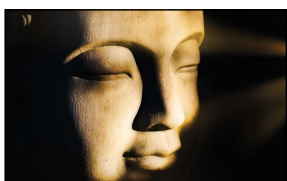
Kurz nabízí přehled nejvýznamnějších základních poznatků o člověku, univerzu, životě a společnosti, které nám zanechaly civilizace Východu i Západu. Ty utvářejí opravdový pramen inspirace pro člověka, který si klade velké otázky a čelí osobním a společenským výzvám života. Je rozdělen do tří základních modulů: první se věnuje poznání o člověku samotném (Kdo jsem?), druhý jeho vztahu k ostatním lidem a schopnosti vzájemného soužití a poslední modul zkoumá stopy jednotlivce i lidstva napříč dějinami (Odkud přicházíme a kam směřujeme?).

SNY

Přednáška

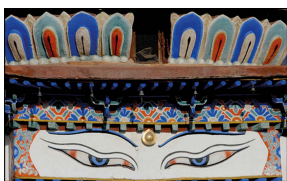
Sny nás provázejí celý život, bez ohledu na to, zda si je pamatujeme, či nikoli. Co nám o snech říká moderní psychologie a jak je vnímaly staré civilizace a jejich tradiční moudrost? Sny nám mohou prozradit něco více o nás samých, což je hluboké poznání, které můžeme využít v našem životě.

ŠTĚSTÍ PODLE BUDDHY

Přednáška

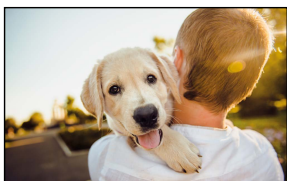
Můžeme být v životě šťastní, i když Buddha říká, že život je plný utrpení? A je možné se tohoto utrpení zbavit a dosáhnout opravdového štěstí? Pojďme společně prozkoumat tuto stále živou část Buddhova učení, kde lze nalézt mnoho inspirace pro smysluplný a skutečně šťastný život!

TIBETSKÁ KNIHA MRTVÝCH

Přednáška s videoprojekcí

Co se děje po smrti? Tato otázka nejspíš nikdy nepřestane lidstvo fascinovat. Bardo Thödol, text známý také jako Tibetská kniha mrtvých, podrobně popisuje cesty, kterými se po smrti ubírá lidská duše. Smrt není koncem života, ale jen jeho pokračováním, s novými výzvami i příležitostmi.

KLÍČE K SEBEDŮVĚŘE

Přednáška

Je sebedůvěra pouhým pocitem, nebo ji postupně vytváříme a upevňujeme každý den? Je stabilní, nebo kolísá podle našich úspěchů či neúspěchů? Pokusme se společně objevit vnitřní hodnoty, které se mohou stát skutečnými klíči k naší pevné sebedůvěře.